

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 13 Mayıs 2019

Sayı : 9216

12109

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98 ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. maddeleri gereğince Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri ERSOY tarafından yazılı olarak yanıtlanması hususunda gereğini arz ederim.

Saygılarımla,

Murat Bakan

Murat BAKAN
İzmir Milletvekili

Hititlerin Batı'daki en uç yerleşimlerinden Bergama; Helen, Pergamon Krallığı, Roma, Bizans ve Osmanlı dönemlerini yaşamıştır. Bergama'da ilk yerleşimin MÖ 3000'e Eski Tunç Çağı'na dayandığı bilinmektedir. Makedonya Krallığı'nın egemenliğindeki kentte, Büyük İskender'in ölümünün ardından MÖ 301'de, Makedonyalı komutan Lysimakhos krallığını ilan etmiş ve böylece 150 yıl süren krallık dönemi başlamıştır. Marmara Denizi kıyısından Akdeniz'e uzanan krallık, geride eşsiz bir mimari ve heykeller bırakmıştır.

Roma Cumhuriyet Dönemi'ne son veren Actium Savaşı (MÖ 31) ile Bergama da tüm Roma gibi dört yüz yıllık bir barış ve refah dönemine girmiştir. MS 3. yüzyıldan itibaren Roma İmparatorluğu'nun güç kaybetmeye başlaması Pergamon'u da etkilemiştir. MS 395 yılında Roma İmparatorluğu'nun Batı ve Doğu Roma olarak ikiye ayrılmasıyla Bizans egemenliğinde kalan kent, iyice küçülmüş ve daraltılmış yeni bir surla çevrilmiştir.

Bergama; 716'da bir süre Araplar tarafından işgal edilmiş, 1301 yılında Osman Gazi'nin Bizans ordusunu yenmesinden sonra Karesi Beyi Aclan Bey'in idaresine ardından da 1317 tarihinde Osmanlı yönetimine girmiştir. Bergama'da 1300 yılların başında Menteşeoğulları ile birlikte Türk Dönemi başlamıştır.

14. ve 15. yüzyıllarda Bergama büyük gelişim göstermiş, önemli yapılar inşa edilmiş, şehir Bakırçay Ovası'na doğru genişlemiştir. Kent, 1868 yılına kadar Balıkesir Sancağına, 1868 yılında Manisa Eyaleti'ne ve 1890 yılında da İzmir'e bağlanmıştır.

Şehirde; Türk, Rum, Ermeni, Yahudi ve diğer yabancı gruplardan oluşan nüfus vardır. Kalenin eteklerine Rumlar, Bergama Çayı (Selinos)'nın sağ ve sol kıyılarına Yahudiler ve Ermeniler, Bakırçay Ovasına doğru düzlük alanlara Türkler yerleşmiştir. Bu nüfusa Balkanlardan gelen Türk göçmen grupları da dâhil olmuştur. 19. yüzyılda ise konar-göçer aşiretler Bergama ve çevresinde yeni köyler kurmuş ve yerleşmişlerdir.

Bergama krallarının sarayları, tiyatro, kutsal alanlar, tapınaklar, agora, gymnasium, heroon ve diğer Roma Dönemi kalıntıları, ilk yerleşimin MÖ 7. ve 6. yüzyıllarda yapıldığı Akropol'dedir.

Aşağı Bergama'da ise, Helenistik Dönem'de, sağlık ve hekimlik tanrısı Asklepion adına kurulmuş büyük bir tıp merkezi yer almaktadır. Fiziksel ve ruhsal tedavi merkezi, psikoterapinin beşiği olarak kabul edilmiştir.

